

Rätt till kulturarv – etniska minoriteter, nationell identitet och bronstrummor

April 24 2017, ABF

De spektakulära, nästan tre tusen år gamla bronstrummorna som har grävts ut i samband med gruvexploatering i Laos under de senaste åren har fått stor uppmärksamhet och visas nu upp som ett viktigt nationellt kulturarv som bevisar landets tekniskt avancerade och rika förflutna. En annan bild av Laos som också visas upp, inte minst i turist-sammanhang, är den av ett land bestående av nästan femtio etniska grupper, av vilka de olika minoritetsgrupperna i avlägsna bergsbyar har blivit populära att besöka. Det är även en av dessa grupper, Khmu, vars befolkning anses vara de som först tillverkade och använde de förhistoriska bronstrummorna, och gör så än idag.

Idag pågår ett slags tyst kamp om dessa trummor. Är de en del av den nationella identiteten, den som är majoritetens? Eller förstärker trummorna etniska minoriteters identitet, vilken i sin tur är en viktig del av nationens bild av ett enhetligt multietniskt land? Utgör de ett kulturarv som går att dela och äga tillsammans?

Utifrån mitt pågående forskningsprojekt, vilket är finansierat av Vetenskapsrådet, och det fältarbete som jag genomförde under hösten och vintern 2016 syftar presentationen till att belysa etniska minoriteters situation, där förtryck, övergrepp och inskränkta rättigheter är en del av vardagen. Med bronstrummorna som exempel kommer utmaningar på ett internationellt plan som har att göra med illegal handel av antikviteter att beröras, men även kulturarvet som förenande kraft.

Bio Anna Karlström:

Forskare och lektor i Kulturvård på Konstvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet Campus Gotland. Tidigare MFS-student i Laos 1995, då jag tillsammans med Anna Källén, arkeologistudent-kollega, grävde ut delar av en begravningsplats från järnåldern – Lao Pako. Blev några år senare doktorand i arkeologi, med inriktning mot kulturvård och kulturarvsforskning, ett ämne som jag sedan fortsatt med genom postdoc och nu ytterligare ett forskningsprojekt, i kombination med undervisning. Doktorsavhandlingen som blev klar 2009 handlade om bevarandepprinciper och hur kulturarv skapas och är främst en kritik av den västerländska dominansen inom internationell kulturvård. Jag har också i perioder arbetat som kulturmiljöhandläggare på länsstyrelsen i Gotlands län och på Gotlands museum. Se även bifogat CV.